

Der fortellinger møtes

Utviklingsplan for
Nils Aas Kunstverksted
2022 - 2025

Stiklestad Nasjonale
Kultursenter

CMAP

INNHold

1. BAKGRUNN OG MÅLSETTING	3
1.2 SNKS UTVIKLINGSPLAN	7
1.3 NAAKS IDENTITET OG MUSEUMSPLATTFORM	10
2. GALLERI STEINKJER KULTURHUS	11
3. JUBILEUMSÅRET 2023	12
3.1 Jubileumsutstilling Nils Aas 90 år & Jakob Weidemann 100 år 2023	12
3.2 Jubileumsutstilling Nils Aas – Båten	13
3.3 Jubileumsutstillinger Arvegods & Trøndelagsutstillingen	15
4. TALERSTOLSATSNINGEN OG NASJONALJUBILEET 2030	16
5. PROSJEKTER SOM VIL PREGE PLANPERIODEN 2022–2025	17
5.1 Nye Nils Aas Kunstverksted	17
5.2 Nytt verksted i overetasjen	17
5.3 Rammeverksted	18
5.4 Artist-in-Residency	19
5.5 Galleri og publikumsareal	19
6. TILTAK FOR FORSKNING, FORVALTNING & FORMIDLING	20
6.1 Forskning og kunnskapsutvikling	20
6.2 Forvaltning	22
6.3 Formidling	24

1. BAKGRUNN OG MÅLSETTING

Deltagelse for alle grupper i befolkningen
– «bonan må å kom.» Nils Aas

Nils Aas Kunstverksted i Inderøy kommune arbeider med arven etter billedhuggeren Nils Aas, en av Norges fremste kunstnere. I tillegg til å formidle Nils Aas sin kunst, har museet skiftende utstillinger med samtidskunst som presenteres i nær dialog med Aas sitt kunstnerskap. Aas engasjerte seg sterkt i arbeidet med å utvikle en kunstinstusjon på heimplassen, og hans fokus på prosess, aktivitet, og deltagelse har vært, og er fremdeles førende for det som skjer på Nils Aas Kunstverksted.

Nils Aas satte betingelser for etableringen av Nils Aas Kunstverksted «vi må jørra nå for ongan». Alle barn og unge skulle få kjenne på materialene, arbeide med tre, redskap, leire, papir og stål, noe som var taktilt. Verkstedplasseringen vegg i vegg og synlig fra utstillingsrommet, bidro til å fremme verdien av henderens arbeid. NAAK er i dag et viktig møtested for barn og unge, skole, utdanningsinstusjoner, kunstnere, kunsthåndverkene, profesjonelle på kunstfeltet, og et øvrig kunstinteressert publikum.

I 2022 er det 50 år siden Nils Aas deltok på Venezia-biennalens hovedstilling med Barca (dvs. båt), et monumentalt verk i furu. Venezia-biennalen er verdens viktigste mønstring for kunst, og deltakelse på hovedutstillingen er av større betydning for et kunstnerskap enn å delta på en av de nasjonale paviljongene. I 2023 er det 90 år siden kunstneren Nils Aas ble født på Inderøy, og båten er et svært sentralt motiv i Nils Aas sitt kunstnerskap, og er derfor valgt som tema for Nils Aas Kunstverksted sitt jubileumsår 2023 - Nils Aas 90 år.

NAAK stedlige utviklingsplan bygger videre på SNK overordnede plan, Der fortellinger møtes, og forener tankegodset derfra med museets egenart.

Ved å samle oss om tydelige prioriteringer og satsinger er målet at NAAK i tråd med denne planen kan realisere de viktigste oppgavene innen forskning, forvaltning og formidling som ligger foran oss frem mot Nils Aas sitt 90-årsjubileum i 2023, Nasjonaljubileet 2030 og 100 årsjubileum i 2033. Planen innebærer i stor grad å videreutvikle Nils Aas sin visjon – et sted med aktivitet.

Da NAAK åpnet i 1996 hadde Nils Aas gitt en betydelig del av kunsten til museet, og han bidro sterkt til utformingen av lokalene. I perioden mellom 1996 og 2004, fram til Nils Aas' død, var Nils Aas Kunstverksteds posisjon til en viss grad betinget av Nils Aas sin medvirkning. Etter Nils Aas' død i 2004 så vi et behov for en bredere formidling av kunstnerskapet hans. I 2006 ble det deponert en større samling av skulpturer, gipsfigurer, utkast, skisser, tegninger og bøker fra Nils Aas sine arvinger til Stiftelsen Nils Aas. Stiftelsen Nils Aas ble etablert med utgangspunkt i å formidle hva Nils Aas representerte i norsk kunst ved å samle, bevare, vise frem og stille til disposisjon for forskning og formidling i Nils Aas Kunstverksted. I avtalen fra 05.01.2006 mellom Stiftelsen Nils Aas og arvingene etter Nils Aas, står det:

“Det er en forutsetning for deponeringen av verkene at de gjøres tilgjengelig for allmennheten gjennom Stiftelsen. Dette kan skje ved utstillinger, formidling i museet og turnévirksomhet til skoleverket, samt ved tilgang til magasin for forskning og fordypning o.l.”

Avtalen gjelder i utgangspunktet i 20 år, frem til 2026.

Galleri

Med det monumentale verket Bauta og fondveggen «Nils Aas - Liv & Virke» kan publikum bevege seg rundt i galleriet og oppleve at verk av utstillere vil være i dialog med Nils Aas. Kunstmuseets særpregede gallerirom og utstillingskonsept er et resultat av rommet i grunnplanet. Gjennom utstillinger ønsker galleriet og skape en møteplass for den visuelle kunsten i regionen og nasjonalt. Dialogen med Nils Aas og en forsterket interesse for skulptur, tegning, håndverk og materialets betydning danner utgangspunkt for vårt utstillingsprogram. Gjennom skiftende utstillinger sammenstilles kunstnerne nye måter i dialog med den permanente utstillingen. NAAK vektlegges gode kunstopplevelser gjennom formidling av utstillingene, omvisninger, verkstedaktiviteter og kunstnersamtaler.

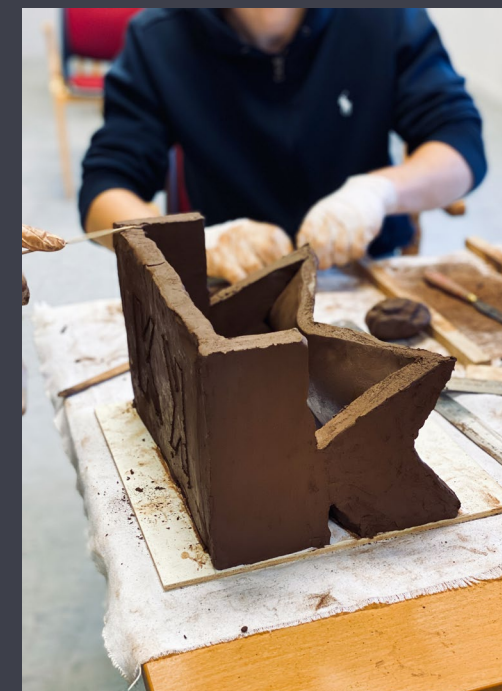
Kunstnerisk råd

NAAK representerer verdiene Nils Aas sto for, og har dermed et stort ansvar for å opprettholde en høy kvalitet i alle ledd av virksomheten. NAAK skal i kommende periode opprette et kunstnerisk råd for Nils Aas Kunstverksted. Det kunstneriske rådet skal bidra til å kvalitetssikre den kunstneriske profilen til Nils Aas Kunstverksted. Kunstnerisk råd for Nils Aas Kunstverksted skal være et rådgivende organ i spørsmål som har med kunstnerisk innhold. Dette inkluderer: utstillingsprogrammering, forvaltning av Nils Aas-samlingen og utvikling av utstillingsprofil. Kunstnerisk råd har ansvar for å komme med råd som er gjennomførbare innenfor de økonomiske rammene til Nils Aas Kunstverksted.

Verksted

Samlingen etter Nils Aas og kunstnerens visjon for NAAK gir institusjonen en særegen posisjon blant norske kunstmuseer. Mens den permanente utstillingen «Nils Aas - Liv og Virke» gir et unikt innblikk i håndverket og viser den kunstneriske prosessen som eget formidlingsobjekt, er verkstedet rommet hvor publikum får prøve Nils Aas sine metoder. Undervisning og verkstedsformidling har helt siden starten i 1996 vært en viktig arena for både lokal deltagelse og aktualisering av Nils Aas som kunstner.

Ekornklubben er Nils Aas Kunstverksted sin egen kunst -og skulpturklubb for barn. Navnet er hentet fra Nils Aas sin skulptur «Ekorn» som man finner både ute i Muustrøparken og inne i Kunstverkstedet. Verkstedsaktivitetene tar utgangspunkt i Nils Aas sitt kunstnerskap og aktuelle utstillinger i galleriet. Det arbeides med alle slags materialer og teknikker, som; tre, metall, papir, gips, leire, maleri, grafikk, keramikk, m.m. Verkstedet skal være, og er, en naturlig del av utstillingsrommet, tilgjengelig for alle besøkende. Ved å invitere til deltagelse gjennom verkstedsaktivitet i direkte kontakt med museum og galleri har NAAK vektlagt taktil kunstforståelse. Her er det ikke monologisk og autorativ formidling som står i sentrum, men dialogen med Nils Aas og mellom materialet og deltakerne. Dette gir et unikt potensial for NAAK å innta en sterkere nasjonal posisjon innen skulpturell og samlingsbasert kunstformidling. Å dokumentere, formidle og forske i egne formidlingsmetoder er et mål i de kommende årene.

Ekornklubb. Foto NAAK

1.2 SNKS UTVIKLINGSPLAN

«Der fortellinger møtes» er museumsfellesskapet SNK sin utviklingsplan. Planen ble utarbeidet gjennom bred intern involvering i 2020 og vedtatt i SNKs styremøte i desember samme år. Planen slår blant annet fast at SNK skal kjennetegnes av et sterkt fellesskap kombinert med fokus på enkeltmuseenes egenart. Den overordnede utviklingsplanen for SNK gir følgende plattform og strategisk horisont for vår museumsvirksomhet: SNK består av museene Stjørdal museum Værnes, Levanger fotomuseum, Stiklestad Nasjonale Kultursenter, Nils Aas kunstverksted og Egge museum. Vi arbeider med kulturarv som har en tidsdybde som spenner fra fjern fortid til nåtid og med historier av lokal, regional, nasjonal og internasjonal betydning. Verdien av avdelingenes egenart står sentralt i vår virksomhet. Samtidig knyttes SNK sammen av vår felles forståelse av hvilket museum vi skal være for, i og sammen med samfunnet.

SNKs verdier er tankevekkende, troverdig, inviterende og uredd. Vårt arbeid skal bygge på ICOMs etiske retningslinjer, UNESCOs kulturkonvensjoner og FNs bærekraftsmål. Vi skal være en sterk museumsfaglig stemme i tett dialog med resten av samfunnet. Vi skal løfte samfunnets mange stemmer og fortellinger. Vi skal bruke vår kunnskap og kompetanse til å ivareta og synliggjøre kulturarvens ulike materielle og immaterielle avtrykk. Vi skal bidra med perspektiver på historien som skaper samtaler og utfordrer etablerte sannheter. Vi skal arbeide slik at fortiden oppleves relevant, relaterbar og verdifull. Vi skal møte personer og fortellinger, fra fortid og nåtid, internt i organisasjonen og utenfra, med verdighet og tydelighet. Vi skal være bevisst vår rolle og vårt ansvar som museum gjennom å etterstrebe ny kunnskap, ved å ha et kritisk blikk på egen virksomhet og gjennom å invitere stadig nye personer og grupper inn i vårt arbeid.

SNK skal vise – og utfordre forståelsen av – hva et museum kan og bør være. Og: vi skal bidra til møter mellom mennesker og historier som inspirerer til samtale, refleksjon og samfunnsengasjement.

Slik skal vi svare på vår overordnede ambisjon: SNK skal være et museum som bidrar til et livskraftig demokrati.

SNKs strategiske siktemål er nasjonaljubileet i 2030. Jubileet tar utgangspunkt i Olav Haraldssons fall i slaget på Stiklestad i 1030, en hendelse som både realhistorisk og symbolsk har formet Norge gjennom tusen år. Jubileet utgjør en unik mulighet for hele SNK til å skape både synlighet og engasjement lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Med dette mulighetsrommet følger også et forsterket ansvar for hvordan vi forvalter vår samfunnsrolle. SNKs overordnede retningsvalg mot 2030 er følgende: Frem mot nasjonaljubileet skal SNK utmerke seg, nasjonalt og internasjonalt, gjennom vårt fokus på kulturarvens samtids- og samfunnsverdi, dialog og samskaping. I dette ligger det en tydelig ambisjon om å utvikle museene våre som viktige demokratiske institusjoner.

SNK har videre definert et sett verdier for sin virksomhet:

Tankevekkende

SNKs museumsopplevelser skal gi nye tanker. Vi skal legge til rette for refleksjon og samtaler gjennom å engasjere, utfordre og pirre folks nysgjerrighet, og ved å være nyskapende i hvilke fortellinger vi formidler og hvordan.

Troverdig

SNKs samfunnsrolle avhenger av vår troverdighet som museum og kunnskapsinstitusjon. Vi skal derfor alltid vektlegge faglighet, grundighet, etterrettelighet og utvikling.

Inviterende

SNKs skal være et museum hvor man føler seg velkommen. Vi skal være åpne og tilgjengelige, vi skal snakke med folk, ikke til dem og vi skal invitere stadig nye grupper og personer inn på våre arenaer og i vårt arbeid.

Uredd

SNK skal være uredd i sine valg. Det gjelder hvilke tema vi setter på dagsorden, hvilke stemmer og fortellinger vi retter søkelys mot og hvilke metoder og virkemidler vi tar i bruk.

I tillegg definerer planen fire strategiske satsingsområder – de fire S'ene:

Samfunnsminne

SNK skal utforske kulturarvens potensial som inngang til samfunnets mange fortellinger. Dette inkluderer en anerkjennelse av at et objekt aldri har bare én historie, av at museet alene ikke kan fortelle samfunnets historier og av viktigheten av å se materiell og immateriell kulturarv i sammenheng.

Samfunnsstemme

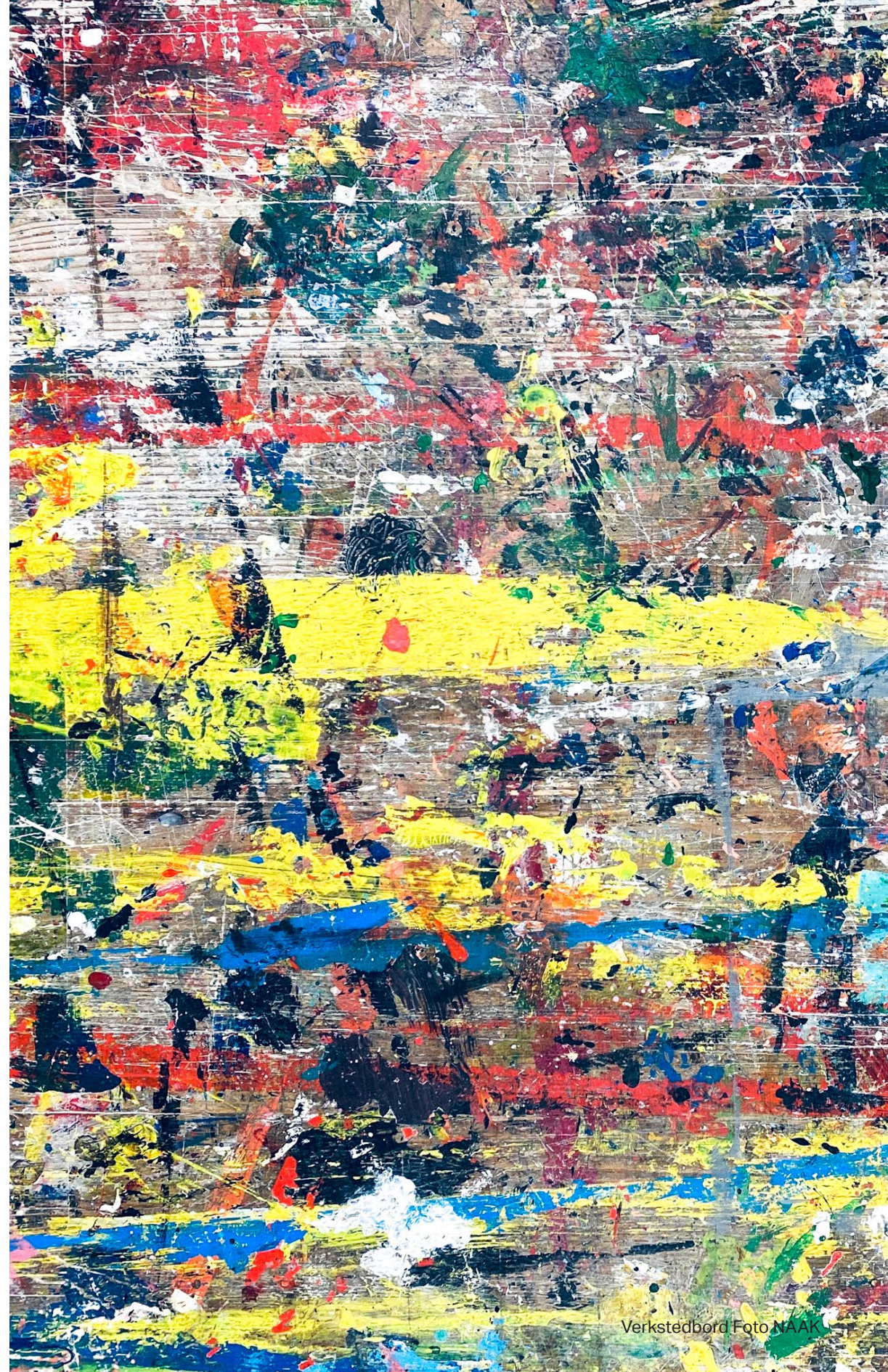
SNK skal både bli mer bevisst sine ytringer og en tydeligere stemme i samfunnsdebatten. Dette må ikke forveksles med at SNK kun skal ha én stemme eller én ytringsform: ytringsfrihet skal prege SNKs arbeid både innad og utad og museumsytringer kan ta mange ulike former. Satsningen er viktig for SNKs synlighet, og for å vise at museer i kraft av sitt samfunnsansvar ikke kan eller skal være nøytrale: de skal være aktive bidragsytere i den offentlige samtalen.

Samfunnsaktører

SNK skal samarbeide med et bredt spekter av andre samfunnsaktører. Dette innebærer en ambisjon om at samskaping skal være et kjennetegn ved SNKs virksomhet og at vi stadig må utfordre idéen om hvem som er relevante samarbeidspartnere for museene våre.

Samfunnshus

Museene i SNK skal utvikles som møteplasser og arenaer for dialog. Dette innebærer å sette aktuelle og engasjerende tema på dagsorden, å etablere gode interne fellesarenaer og å invitere et bredt spekter av stemmer og grupper inn i museene. Satsningen gjelder både SNKs stedlige og digitale plattformer.

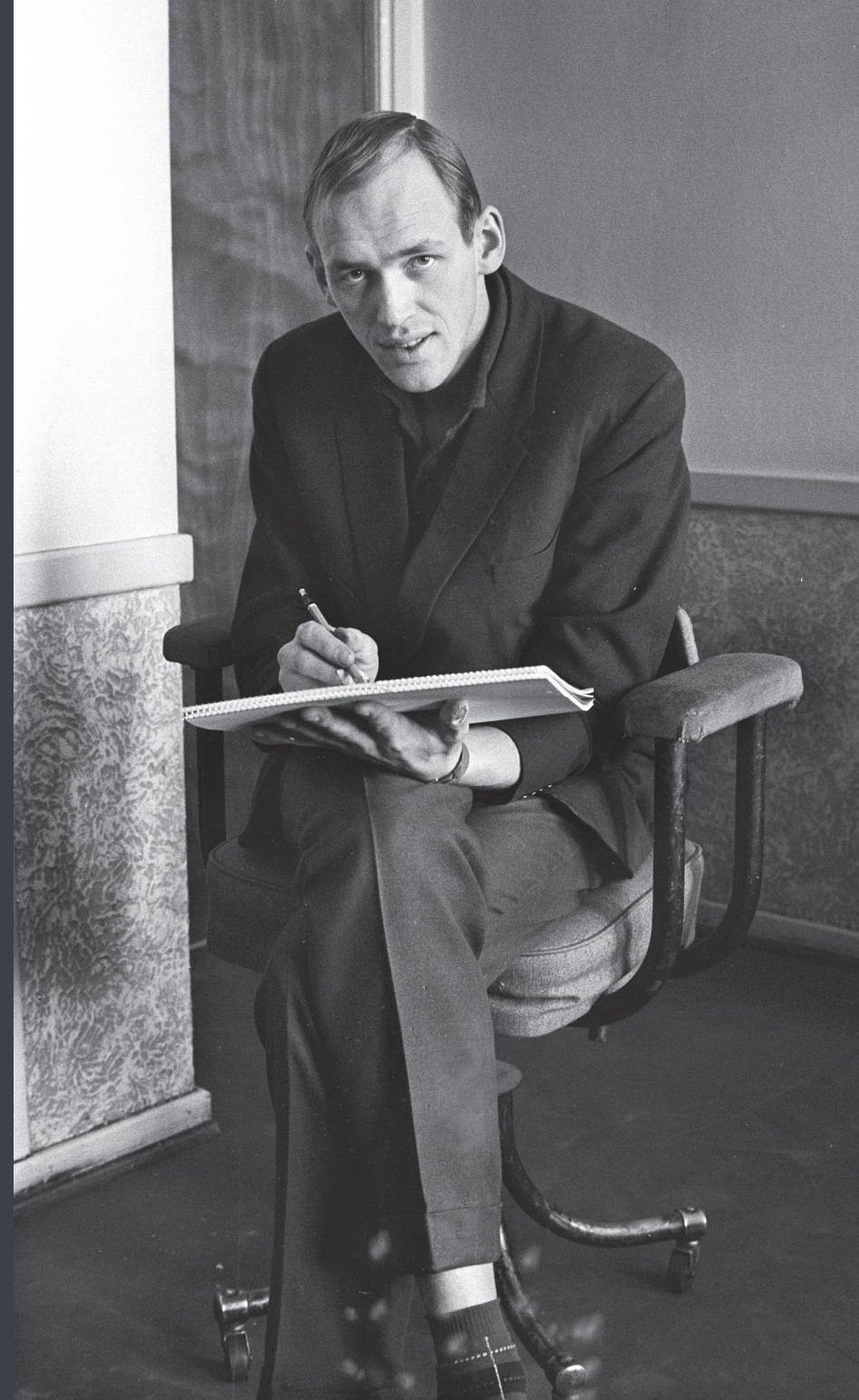

1.3 NAAKS IDENTITET OG MUSEUMSPLATTFORM

Nils Aas Kunstverksted (NAAK) er et museum basert på en samling, et galleri med skiftende utstillinger av samtidskunst og et aktivt kunstverksted. I tråd med Nils Aas` egen visjon har institusjonen gjennom et kvart århundre vært et sted hvor både barn og voksne har funnet sin plass i museet. Å legge til rette for ulike kunstopplevelser er grunnleggende for vår virksomhet.

NAAKs samfunnsoppdrag er å øke forståelsen for, kunnskapen om og bruken av billedkunst og kunsthåndverk. Dette gjøres gjennom kunstformidling i galleriet og i verkstedet. Vi inviterer profesjonelle kunstnere til separatutstillinger, dialogutstillinger med Nils Aas, eller duo -og kollektivutstillinger. Sentralt i museet møter man det ikoniske verket Bauta i blandingsved. Dette verket dedikerte Nils Aas til håndverkere og fiskere på Straumen. Verket Bauta ble reist av Nils Aas i 1996 ved åpningen av Nils Aas Kunstverksted.

I utstillingsrommet finner man også en permanent fondvegg: Liv og virke, som er en tredimensjonal selvbiografi med kunstnerens egen framstilling av oppveksten på Straumen via lære- og arbeidsår i Oslo. Nils Aas fikk sitt gjennombrudd som skulptør i 1967 da han vant konkurransen om monumentet over Kong Haakon VII, som står på 7.juni plassen i Oslo. I galleriet står flere ulike modeller av skulpturen i bronse og gips.

Nils Aas Foto Arbeiderbladet

2. GALLERI STEINKJER KULTURHUS

Høsten 2023 åpner nye Steinkjer kulturhus. SNK har gjennom flere år vært en aktiv medskaper og pådriver i arbeidet med kulturhuset, både gjennom SNK, NTNU Vitenskapsmuseet og SNKs samarbeidsprosjekt HEIM, og i den større dialogen med andre aktører i kulturhuset. Steinkjer kommune og SNK har høsten 2022 inngått en avtale om galleridrift i Steinkjer Kulturhus. Gjennom å knytte galleriet i Steinkjer kulturhus til NAAK vil galleriet dra nytte av den kunstfaglige og pedagogiske kompetansen og det kunstfaglige nettverket til NAAK. Galleriet skal driftes som en satellitt av NAAK og programutviklingen vil skje i tett dialog med virksomheten på SNKs avdeling på Straumen. Galleriet i Steinkjer Kulturhus vil bidra til forsterket synligheten og en større regionale rolle for NAAK. Galleriet skal driftes ut fra en høy ambisjon om å utvikle denne delen av Steinkjer kulturhus som viktig og dynamisk arena for samtidskunst. Galleriet skal trekke til seg kunst og kunstnere av høy kvalitet og med et bredt spekter av kunstneriske uttrykk. Virksomheten skal videre kjennetegnes av tett dialog og samarbeid med andre kunstfaglige miljøer. Nedslagsfeltet skal være lokalt, regionalt, nasjonalt og potensielt internasjonalt og målgruppeprofilen skal være mangfoldig.

Galleridriften på Steinkjer skal skje i tett dialog med virksomheten på NAAK. Det er et særskilt mål å utforske muligheten for en dialog mellom Jakob Weidemann og unge samtidskunstnere ved galleriet, i likhet med den sterke dialogen mellom samtidskunstnere og Nils Aas som kjennetegner NAAK. Jakob Weidemann ble født i Steinkjer 1923 og bodde hos sine besteforeldre til han var 11 år i bydelen Påsåbyen. Et vendepunkt i hans kunstneriske karriere ble utsmykningen av Steinkjer kirke. Glassmaleriene og albertavlen ble ett av hans hovedverk og sikret han plass i norsk kunsthistorie. Jakob Weidemann og Nils Aas var to kunstnere som fant tonen med få ord. Nils Aas har fortalt at Jakob Weidemann var veileder, inspirator og et stort forbilde for han. Nils Aas Kunstverksted ønsker å utforske potensialet i den tette dialogen mellom kunstner-skapene til Nils Aas og Jakob Weidemann, både i utstillinger og i videre programutvikling.

3. JUBILEUMSÅRET 2023

3.1 Jubileumsutstilling Nils Aas 90 år & Jakob Weidemann 100 år 2023

Samme år Nils Aas ville fylt 90 år ville hans nære venn og kollega Jakob Weidemann fylt 100 år. Nils ble født på Inderøy og Jakob i Steinkjer og deres bakgrunn har mange likhetspunkt. Nils Aas og Jakob Weidemann var begge banebrytende i den moderne norske kunsthistorien. I jubileumsåret 2023 ønsker NAAK å hedre begge med en utstilling i Nils Aas Kunstverksted. Utstillingen vil vise abstrakte maleri og skulpturer fra etterkrigstiden og deres fremvekst i norsk kunsthistorie. Kurator for utstillingen er kunstner Anders Sletvold Moe. Sletvold Moe som er fra Steinkjer har en inngående kunnskap om Weidemann sitt kunstnerskap og samlinger som inneholder verk av kunstneren. NAAK vil samarbeide tett med Anders Sletvold Moe, Ringebu Prestegård, Inderøy og Steinkjer Kommune, lokale og nasjonale aktører. Kunsthistoriker, forsker og tidligere museumsleder for Henie Onstad, Karin Hellandsjø skal åpne utstillingen.

Samtidig som jubileumsutstillingen vises i hovedetasjen, vil skulptursamlingen «12 Fortellinger» av Nils Aas vises 2.etg ved NAAK. Det er Sparebanken 1 Midt-Norge som eier samlingen som består av 12 små verk i bjørk, en fortelling for hver måned som danner en årssyklus. Motivene er hentet fra årstidenes karakteristiske hverdagssituasjon og til tross for sin beskjedne størrelse, gir disse skulpturene en monumental opplevelse.

3.3 Jubileumsutstillinger Arvegods & Trøndelagsutstillingen

Tittel er hentet fra treskulpturen Arvegods av Nils Aas som vil stå som et sentralt og symbolsk verk i utstillingen. Det er ti kunstnere med røtter til Trøndelag som skal delta med verk.

De utvalgte er: Ann Iren Buan, Anne-Karin Furunes, Erlend Grytbakk Wold, Veslemøy Lilleengen, Øystein Pålsønn Lønvik, Tore Reisch, Christer Glein, Solveig Lønseth, Solveig Bergane og Erlend Leirdal. Utstillingen vil vise et spenn av trøndersk samtidskunst, fra de etablerte kunstnerne til noen unge og nyetablerte kunstnerspirer.

Utstilling spenner fra moderne kunstformer som fotografi, tegning, malerier til skulptur. Hovedtrekkene vil være en forsterket håndverk og material forståelse og et ønske om å jobbe i dialog med Nils Aas. Kunsthistoriker Gustav Svihus Borgersen er engasjert til å skrive katalog til utstillingen.

Samtidig som utstillingen Arvegods åpnes, vises Trøndelagsutstillingen 2023 i 2.etg ved NAAK, som er et samarbeid med Trøndelag Senter for samtidskunst. Trøndelagsutstillingen er en årlig landsdelsutstilling for billedkunst. Utstillingen arrangeres av Trøndelag Bildende Kunstnere (TBK) og administreres av Trøndelag senter for samtidskunst (TSSK). Trøndelagsutstillingen blir arrangert som juryert kollektivutstilling og baseres på fri innsendelse av arbeider av kunstnere med tilknytning til Trøndelag. I Norge er det fem årlige landsdelsutstillinger for billedkunst. Vestlandsutstillingen, Østlandsutstillingen, Sørlandsutstillingen, Nordnorske og Trøndelagsutstillingen. Alle landsdelsutstillingene har ulik oppbygning og struktur.

4. TALERSTOLSATSNINGEN OG NASJONALJUBILEET 2030

Talerstolsatsningen er SNKs store samfunnsdialogprosjekt. Satsningen har sitt utspring på Stiklestad, og den tusenårige tradisjonen for å bruke stedet som en arena for meningsbrytninger, men gjelder hele organisasjonen. Målet er å styrke SNKs samfunnsrolle gjennom å utvikle museene våre som arenaer for bred samfunnsdialog. Med samfunnsdialog mener vi dialog om samfunnet, dialog med samfunnet og dialog i samfunnet. Med bredde mener vi hvilke temaer som skal adresseres, hvilke stemmer som løftes frem og hvilke ytringsformer som brukes. Prosjektet fikk, etter to år med enkeltbevilgninger, fast tilskudd over statsbudsjettet fra 2021. Dette forplikter SNK til å ha et særskilt fokus på nyskapende samfunnsdialogarbeid, som er inkluderende og skaper mangfold i vår virksomhet.

Gategalleriet er NAAK sitt samfunnsdialogprosjekt med fokus på dialog, inkludering og mangfold. Gategalleriet er et prosjektrum der vi knytter profesjonelle kunstnere sammen med ulike grupper gjennom unike verksteder. Gategalleriet er også et galleri i det offentlige rom, og et ytringsrom som synliggjør den praktiske formidlingen som blir utført i verkstedet. Vår tanke er at profesjonelle kunstnere har unike erfaringer og kunnskaper som kan gi deltagere nye redskaper for ytring gjennom eget arbeid i ulike materialer. De ulike prosjektene er finansiert gjennom SNKs Talerstolsatsningen og betyr mye for NAAK. Prosjektene er kompetansebyggende, gir et tettere samarbeid med kunstnerne og lokalbefolkningen og bidrar til å nå flere av FNs bærekraftsmål.

NAAK vil kunne bidra inn mot Nasjonaljubileet blant annet gjennom talerstolsatsningen og samfunnsdialogprosjekt, Gategalleriet. Nasjonaljubileet handler om demokrati, og Gategalleriet kan beskrives som en demokratisering av kunsten. Gjennom å delta på et verksted med en profesjonell kunstner får deltakerne redskaper til visuell ytring. Gategalleriet benytter samfunnsdialog som metode, og med samfunnsdialog mener vi dialog om samfunnet, dialog med samfunnet og dialog i samfunnet

Rina C Lindgren Foto Steinar Johansen

Rina C Lindgren Foto Steinar Johansen

5. PROSJEKTER SOM VIL PREGGE PLANPERIODEN 2022–2025

5.1 Nye Nils Aas Kunstverksted

I 2021 ble det utført en kartlegging av Norconsult av overetasjen og byggets begrensninger med tanke på tekniske installasjoner som vannledninger og ventilasjonsrør. Denne kartleggingen blir viktig i videre planlegging av innhold i etasjen. Våren 2022 kom løfteplattformen på plass slik at overetasjen kunne tas i bruk for publikumsvirksomhet. Finansieringen av tiltakene var et spleiselag mellom SNK og Inderøy Kommune. Sommeren 2022 fikk fasaden et betydelig løft med renovering og maling av utvendig bygg.

Våren 2022 fikk NAAK innvilget en søknad hos Norsk Kulturråd om universell utforming til oppgradering av inngangsparti, samt en oppgradering av universell utforming i galleriet. Stortingets museums melding og SNK`s overordnede plan understreker behovet for universelt utformede museer. Vi har derfor iverksatt et arbeid for at lokalene skal sikres og blir mer tilgjengelige uten at det går på bekostninger av den kunstfaglige opplevelsen. Høst 2022 skal NAAK sitt inngangsparti være godt synlig og oversiktlig i forhold til atkomst. Inngangspartiet skal være sikkert og enkelt å bruke. Automatisk døråpnere skal plasseres slik at den er tilgjengelig for person i rullestol.

Høsten 2022 skal det bygges nye kontorplasser og møterom i overetasjen. NAAK har behov for skjermet kontorplass til ny avdelingsjef, kontorplasser til deltidsansatte og møterom. Lokalet skal inneholde en liten kjøkkrok og skal brukes til spiserom for ansatte slik at de er skjermet fra elever, gjester, verksted og liknende.

5.2 Nytt verksted i overetasjen

Verkstedet i hovedetasjen har et begrenset areal og utstillingslokalet i overetasjen er derfor blitt tatt i bruk som midlertidig verkstedareal de siste årene. I den neste fireårsperioden vil vi prioritere en trinnvis prosjektering og utbygging av verksted i overetasjen.

Vi ønsker at verkstedet skal være en læringsarena og en fordypningsarena for ulike materialer og verktøy og legge til rette for involvering og utvikle en større arena for deltakelse. Det er et viktig poeng at det ikke skal oppleves som et skille mellom utstilling og verksted, eller etasjene, men heller et naturlig samspill. Et brudd med dette samspillet vil være et brudd med både mandat og Kunstverkstedets egenhet. Verkstedet var en av de viktigste utløsende grunnene til at vi har Nils Aas Kunstverksted i dag, og skal være et område for undervisning av høy kvalitet med fokus på skulpturelt arbeid. Vi ønsker et verksted som inneholder ulike funksjoner og som bygger på kvalitet. Punktene under viser ulike funksjoner som kreves i et verksted:

Leireverksted: Leire passer for alle grupper som besøker verkstedet, fra amatører til profesjonelle. Det er også det mest anvendelige og «hands on» materiale i møtet med skulpturtilvirkning i de fleste grupper. I 2022 fikk vi støtte fra Sparebank SMN, Samfunnsutbytte til innkjøp av ny keramikkovn.

Et treverksted: Tre er et av områdene vi ønsker å løfte frem som viktig i henhold til Nils Aas sitt kunstnerskap og biografien med oppveksten på møbelverkstedet.

Grafikkverksted: Grafikk er relevant i arbeidet med tegning og i forståelsen av kunstneriske prosesser. Dette er også relevant for «artist in residens», kursutvikling og profesjonaliseringen av et kunstverksted.

Støpning: Støpning er et område innen skulpturtilvirkning som vil gi verkstedet et særpreg, og samtidig spille en rolle innen formidlingstilbudene, som valgfag, kunstklubb, skole, workshops og Artist in residens.

5.3 Rammeverksted

I kommende periode vil vi utvikle kompetanse på innramming og bygge opp et rammeverksted i kombinasjon med verkstedet i overetasjen. Med et rammeverksted vil vi kunne tilby en helhetlig kunstbutikk, forenkle kjøpsprosessen for kunden og øke salg av kunst. Det er stor etterspørsel for innramming i regionen, grunnet få aktører mellom Stjørdal og Namsos. Med et rammeverksted i overetasjen kan våre gjester og publikum få alt på et sted, vi kan bistå utstillere med innramming av verk, vi kan ramme inn til egen bruk og til egne samlingsbaserte utstillinger. Et rammeverksted vil kunne bidra inn i SNK og øke NAAKs egeninntjening. Det er i 2022 blitt gjort noen større investeringer i passapartoukjærer og glasskutter. Et komplett rammeverksted er en større kostnad som krever stegvis investering i planperioden.

5.4 Artist-in-Residency

I kommende periode vil vi utrede muligheten for nasjonale og internasjonale samarbeid for å legge til rette for gjestende kunstnere. Vi vil se på hvilke private eller offentlige institusjoner som ønsker å inngå samarbeid for å oppnå et residency-tilbud på Straumen. Vi har innledet dialog med bl.a. Dans i Trøndelag, SAGA senter for fotografi og Pers Verksted. Vi er i dialog om et tett samarbeid med Treverkstedet Åge Sivertsen om leie av leilighet like ved NAAK. En slik samlokalisert løsning vil bidra til kunstfaglig fordypning for gjestende kunstnere, et utvidet samarbeid med profesjonelle aktører innen kunstfeltet og NAAK vil kunne tilby flere verksted med profesjonelle kunstnere.

Et residency-tilbud kan gi profesjonelle kunstnere en mulighet til å bli bedre kjent med Nils Aas sitt kunstnerskap, samarbeid med andre avdelinger i SNK, Inderøysamfunnet og kuratorer i Trøndelag. Ved å ha eksterne kunstaktører på stedet over tid vil det skapes grobunn for nye samarbeid som kan ha positive ringvirkninger langt utover NAAKs mandat. Det vil styrke kommunen og regionens identitet som et sted med grobunn for kulturell og kunstnerisk utøvelse.

5.5 Galleri og publikumsareal

Responser fra publikum etter to sommersesonger i 2017 og 2018 med utstillinger over to etasjer har vært utelukkende positiv. Flere besøkende var positive til å betale inngang da det var mer å oppleve med to etasjer. Våren 2022 ble lokalet i overetasjen oppgradert slik at vi kunne ta det i bruk som galleri og publikumsareal. I 2022 og 2023 skal det nye publikumsarealet tas i bruk til performative produksjoner i samarbeid med Dans i Trøndelag, KOREDA festival, filmvisning, Gategalleriprojekt, utstillinger av samtidskunst, Jubileumsmarkeringen 2023, TRØNDELAGSUTSTILLINGEN og DKS. En utvidelse av publikumsarealet setter oss i posisjon til å huse større utstillinger som TRØNDELAGSUTSTILLINGEN i 2023 og gjør oss mer attraktive for anerkjente kunstnere og samarbeidspartnere. Galleriet i overetasjen gir muligheter å presentere større retrospektive utstillinger over to etasjer og utstillinger hvor kontakten med Nils Aas sine verk ikke blir like umiddelbar. Nå vil det for eksempel ikke være mulig å vise kunstnerskap som ikke fungerer i møte med monumentalverk i tre.

Siv Bugge Vatne Foto Siv Bugge Vatne

6. TILTAK FOR FORSKNING, FORVALTNING & FORMIDLING

6.1 Forskning og kunnskapsutvikling

Nils Aas Kunstverksted huser en større samling etter Nils Aas (1933-2004). Deler av samlingen eies av Stiftelsen Nils Aas, mens hovedvekten av samlingen tilhører, og er deponert av arvingene etter Nils Aas. Samlingen er svært kompleks og variert. Den består blant annet av skulptur, skisser og utprøvinger, støpeformer, interiør, bøker, avisutklipp og tegninger. Nils Aas Kunstverksted arbeider kontinuerlig med å registrere, forske i og ivareta samlingen. Deler av samlingen har først og fremst blitt presentert i utstillinger i Nils Aas Kunstverksted, andre deler av samlingen har sjelden eller aldri blitt vist for publikum. I sommerutstillingen stiller NAAK samlingen etter Nils Aas til disposisjon for kunstneren, for en utvidet dialog mellom de to ulike, og noen ganger overraskende like kunstnerskapene. NAAK skal ha økt søkelys på forskning og formidling av samlingen i kommende periode. Noe av dette arbeidet vil kunne realiseres gjennom kompetansebygging og samarbeid med NTNU. Det vil likevel være nødvendig å nedprioritere annen aktivitet for å kunne prioritere dette arbeidet. Et eksempel på slik nedprioritering er at museet holder stengt for publikum mandag og tirsdag også i 2023 for å sette av tid til forskning i egen samling. En annen sentral metode her vil være å ta strategiske valg av hvilke utstillinger, samarbeid og verkstedformidling som skal realiseres. Det vil være viktig at ansatte ved NAAK utvikler solid faglig grunnlag for sin aktivitet gjennom nye perspektiver og ny kunnskap. Samarbeid mellom ulike etater og instanser, og oppfølgingen av lokale, regionale og nasjonale nettverk er en viktig del av dette arbeidet.

Forskning og kunnskapsutvikling er en sentral del av SNKs samfunnsoppgave. Som museum har vi ansvar for å utvikle ny kunnskap om mennesker og samfunn og gjøre denne tilgjengelig for et bredt publikum. Det skal vi gjøre gjennom å alltid søke ny innsikt i kulturarven og vår egen virksomhet, internt og sammen med andre, og ved å legge denne kunnskapen til grunn for vår virksomhet.

NAAK skal prioritere følgende tiltak innen forskning og kunnskapsutvikling (FOU):

- NAAK skal i kommende periode prioritere forskning i egen samling
- Skrive en forskningsartikkel om pedagogisk metode i verkstedet
- Realisere en master eller doktorgradsarbeid knyttet til Nils Aas
- Dokumentere og forske i egne formidlingsmetoder
- Kunnskapsutvikling i forbindelse med nye utstillinger
- Opprette et kunstnerisk råd
- Utvikle 2.etg

6.2 Forvaltning

For de neste fire årene fra 2022–2025 skal NAAK fokusere på forvaltning av egen samling. NAAK har startet et omfattende arbeid med å registrere tidligere uregistrerte arbeider på papir av Nils Aas. NAAK fikk tildelt prosjektmidler i 2021 til samlingsforvaltning og det ble ansatt en samlingsforvalter i prosjektstilling. Arbeidet ble avsluttet våren 2022, men videreført med en mindre stilling som utløper når ny museumsleder er på plass i 2023. Satsningen på forvaltning bidrar til at staben på NAAK får videreutviklet sin kompetanse på feltet. Ved å prioritere deltidsansatte med relevant utdanning innen samlingsforvaltning vil vi kunne gjennomføre dette arbeidet i større grad enn det som har vært mulig tidligere. Målet for NAAK er å tilgjengeliggjøre samlingen på Digitalt Museum for alle interesserte, uavhengig av tid og sted. Et annet mål er at samlingen skal vises frem og stilles til disposisjon for forskning og undervisningsarbeid. Samlingsforvaltning handler ikke bare om registrering av verk i PRIMUS og publisering i Digitalt Museum. NAAK har igangsatt et større arbeid med digitalisering og sortering av arkivmateriale og registrering av en større samling avisutklipp om Nils Aas fra 1950-tallet til i dag. I arbeidet med samlingsforvaltning er arkivmaterialet om Nils Aas viktig for å dokumentere kunsten og kunstneren i kontekst. NAAK samarbeider med studenter fra studieretningen fra NTNUs bachelorprogram i arkivmaterialet.

Studenter fra NTNU jobber på NAAK i praksisperioder med registrering, fotografering og arkivering.

Forvaltning er en sentral del av SNKs samfunnsoppgave. Forvaltning er å ta vare på og tilgjengeliggjøring spor etter levd liv for nåtiden og for kommende generasjoner. SNKs forvaltningsarbeid skal fokusere både på materiell og immateriell kulturarv og på viktigheten av å se de to i sammenheng. Samtidig skal vi jobbe ut fra premisset at objekter aldri har kun én fortelling.

NAAK skal prioritere følgende tiltak innen forvaltning:

- Registrere papirsamlingen etter Nils Aas
- Registrere avisarkiv og NAAK`s arkiv
- Samarbeide med studenter fra Arkiv og samlingsforvaltning (NTNU)
- Intervjue Nils Aas sin nærmeste krets
- Gjøre samlingen mer tilgjengelig på digitale flater. Publisere
- 100 verk på Digitalt museum
- Bruke samlingsforvaltning som kunnskapsutvikling i forbindelse med nye utstillinger

6.3 Formidling

Kontinuerlig utvikling av formidlingstilbud og kunstfaglig verkstedsaktiviteter er et særtrekk ved NAAK, og en helt sentral del av arven etter Nils Aas. Med deltagelse gjennom verkstedsaktivitet i direkte kontakt med museum og galleri har NAAK fra starten av hatt en unik filosofi når det gjelder museumsdrift. Dette gir et potensial til å innta en nasjonal posisjon innen skulpturell og samlingsbasert kunstformidling. Samtidig er NAAKs satsing på formidling en viktig utviklingsarena for inntektsgivende virksomhet og økning av besøkstall. NAAKs mål er å videreutvikle gode formidlingstilbud til gjester, Den Kulturelle skolesekken (DKS), Ekornklubb, Kulturskole, Gategalleri, bedriftsmarkedet, barnehager, Den kulturelle spaserstokken mv. Publikum som kommer til Nils Aas Kunstverksted skal få en opplevelse av det naturlige samspillet mellom den permanente utstillingen, samtidskunsten og verkstedet.

Den permanente utstillingen står stadig i dialog med ny kunst, andre uttrykk, innspill, holdninger, teknikker – dette gir et nytt blikk på både Nils Aas sitt kunstnerskap og aktuell utstiller. Samtidskunsten er viktig fordi den aktualiserer Nils Aas, skaper variasjon og tar temperaturen på tiden vi lever i. Formidlingsmålet handler om å løfte samfunnets mange fortellinger.

Formidlingstilnærmingen er knyttet til FNs bærekraftsmål og til verdien av samskaping, deltakelse og mangfold. Formidlingstilnærmingen handler om viktigheten av fellesarenaer, og verdien av tilgjengelighet og av at mange kjenner eierskap til vårt museum. NAAK skal i planperioden prioritere, synliggjøre og styrke mangfolds perspektivet i vår formidlingstilbud. Dette skal skje gjennom utstillinger, samtaler ved høvelbenken, formidlingsprosjekter og samarbeidsprosjekter. Et mangfoldsperspektiv bidrar til sosial bærekraft, følger opp sentrale føringer fra museumsmeldingen, og er en viktig del av samfunnsdialogen for Museet.

Formidling er en sentral del av SNKs samfunnsoppgave. Som museum har vi et stort ansvar for å gjøre kunnskap om mennesker og samfunn tilgjengelig for alle rundt oss. Det vil SNK gjøre gjennom en mangfoldig formidlingsvirksomhet som knyttes sammen av et sterkt fokus på dialog, samskaping og relaterbarhet.

NAAK skal prioritere følgende tiltak innen formidling:

- NAAK skal gjennom utstillinger formidle samlingens mange fortellinger
- NAAK skal kuratere utstillinger i Steinkjer Kulturhus
- NAAK skal utvikle nye pedagogiske formidlingsprosjekt basert på utstillingene
- NAAK skal videreføre KunstUka og gratis sommerskole for barn. NAAK skal arbeider for at flere samfunnslag får delta ved å prioritere nye grupper
- NAAK skal videreføre Gategalleriet som knytter profesjonelle kunstnere med ulike grupper, gjennom verksteds-aktiviteter. Målet er å løfte frem mangfold av stemmer, og gi rom for ytring

- NAAK skal samarbeide og involvere lokalsamfunnet
- NAAK skal samarbeide med Inderøypride
- NAAK skal delta i museumsnettverket for kunst
- NAAK skal utvikle våre digitale formidlingsflater på nett og i SOME

